

Posudek na bakalářskou práci

Ireny Paškevičové

Přístupy k tématu trestné činnosti žen v české právní a kriminologické literatuře

Historie i současnost genderově diferencujícího přístupu ke kriminalitě jedinců v teoriích a praxi příslušných odborníků a institucí je jedním z velkých témat genderových studií. Zabývají se především tím, jak se na obrazu rozdílné míry a povahy kriminality žena a mužů podílí sama interpretační a praktická činnost všech, kteří se kriminalitou zabývají. Česká genderová studia se této problematice zatím věnují nanejvýš ve výuce, badatelsky zatím minimálně. Volbu tématu bakalářské práce Ireny Paškevičové lze proto jen uvítat. Jedná se o vůbec první práci, která zjišťuje základní informace o tom, do jaké míry se téma specificky ženské kriminality vyskytuje v právnických a kriminologických periodikách a jakým způsobem je traktováno. Titul práce přesně vystihuje její zaměření.

V teoretické části autorka kultivovaným způsobem představuje diskusi o různých přístupech k ženské kriminalitě (přičemž v práci na řadě míst správně reflektuje, že již samotné pojmání ženské kriminality jako „zvláštního“ případu je problematické vzhledem k implicitnímu konceptu mužské kriminality jako obecné normy). V tomto přehledu vychází převážně z několika českých přehledových publikací z nedávné doby a nemá tedy ambici sestavit podobný přehled sama na základě vlastní četby relevantních zahraničních zdrojů. Z tohoto hlediska se nejedná o výrazný teoretický výkon, ocenit lze především to, že prokázala, že podstatě teoretických sporů dobře porozuměla. Problém nastává v případě hodnocení, když například přejímá (u českých autorů typický) soud o přínosu feministických studií. Slabým místem je také naprosto nedostatečné koncipování východisek genderového přístupu k dané problematice, který bylo nutné sestavit z genderové literatury (ta je i v českých překladech dostatečně k dispozici) a neomezovat se pouze na již zmíněný typ sekundární literatury. Toto je problémem tím více, že autorka deklaruje, že její práce je vedena z genderové perspektivy. Teoretická východiska, která si v této části připravila (a náležitě shrnula na jejím konci), jsou tak dobře formulovaná především v obecné rovině, v genderové již méně.

V analytické části je třeba vysoce ocenit především časově velmi náročnou práci s velkým objemem pramenné literatury. Proces samotného vyhledání relevantních článků vztahujících se k danému tématu představuje obdivuhodný výkon, jeho výsledek v podobě sestaveného vzorku je zajímavý sám o sobě a je nepochybně přínosem pro další badatele. Vzorek byl sestaven podle dobře

stanovených kritérií. Za velmi přínosné považuji rozhodnutí zpracovat časopiseckou produkci dvaceti let před revolucí a dvaceti let po ní, které umožnilo provést komparaci těchto dvou období.

Analýza byla provedena na základě mřížky, která umožňuje identifikovat jako lokaci (profese, pracoviště, pohlaví, zahraniční vazby) autorů/rek, tak pozici jednotlivých autorů/rek (tematické zaměření, přístup k problému, genderová optika). Jako základní východisko analýzy se tato mřížka ukázala jako funkční, a i když se autorka ji dále nepouštěla do hlubších textových analýz, výsledky této analýzy obsahovaly poměrně bohatou sumu informací. Dlužno ovšem říci, že jak analytická, tak interpretační, práce byly odvedeny jen z poloviny, zůstaly zde ještě značné rezervy, to se týká i propojení s teoretickou částí a samozřejmě i genderové analýzy, která již v teoretické části nebyla dostatečně připravena. Přesto se autorce podařilo doložit několik zajímavých závěrů.

Po jazykové a formální stránce je práce na velmi dobré úrovni.

Celkově hodnotím tuto bakalářskou práci jako svědomitou a poctivě odvedenou, avšak se značnými rezervami v rovině takřkajíc vědeckého výkonu. Vzhledem k objemu práce a k prokázanému základnímu vhledu do problematiky navrhuji hodnotit známkou velmi dobře.

V Roztokách 14.3.2011

PhDr. Hana Havelková, PhD.
Vedoucí bakalářské práce